

України : збірник тез Всеукраїнської науково-практичної конференції, 3-5 квітня 2019 р. - Миколаїв : МНАУ, 2019. - С. 109-112. URL: <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/5791>.

Троценко М.М., аспірант кафедри парламентаризму та політичного менеджменту

Національна академія державного управління при Президентові України

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ОСНОВИ ВЗАЄМОДІЇ ЦЕНТРАЛЬНИХ ОРГАНІВ ВЛАДИ З ПРЕДМТAVНИЦЬКИМИ ОРГАНAMI ВЛАДИ ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ

Сутність реформи децентралізації в Україні передбачає наближення влади до народу з метою підвищення рівня життя мешканців територіальних громад. У процесі підвищення якості життя ключове місце посідає забезпечення якості освіти, оскільки «освіта є основою розвитку особистості, суспільства, нації та держави, запорука майбутнього України» [1], «є складовою кризових явищ і викликів, а також стає трансформаційним агентом, носієм змін і викликів, продукує нову реальність» [2, С. 80].

Державне управління освітою є особливим видом діяльності, що спрямоване на динамічний розвиток освіти та забезпечення її якості [3, С. 55], в той час як державне управління якістю освіти визначають як «вид суспільної діяльності, спрямованої на підтримку та поліпшення якості та результативності функціонування галузі в цілому та загальноосвітнього і культурного рівня школярів» [4, С. 8-9].

Відповідно до реформи освіти, місцеві органи влади не мають право контролювати освітній процес, а відповідають виключно за створення належного освітнього середовища. Водночас, міністерство освіти і науки України затверджує стандарти освіти, а заклади середньої освіти (ЗСО) розробляють освітні програми для реалізації цих стандартів. Якщо ЗСО видає державний документ про освіту, освітня програма має пройти акредитацію в Державній службі якості освіти України (ДСЯОУ).

Таким чином, на законодавчому рівні передбачене чітке розмежування компетенцій різних рівнів управління освітою: загальнодержавного, регіонального, муніципального, що пов'язане, у першу чергу, з тим фактом, що органи влади різних рівнів «мають неоднакові можливості оцінювання чинників, що впливають на зміст управлінських рішень» у сфері забезпечення якості освіти [5, С. 237-238].

Державний контроль якості освіти передбачає оцінку відповідності змісту і якості підготовки, державним освітнім стандартам шляхом організації та проведення перевірок якості освіти та прийняття за їх результатами заходів примусу. Сутність державного нагляду та контролю у сфері освіти полягає також у «здійсненні коригувального впливу на

зазначену діяльність, участі у виправленні наявних недоліків, помилок в організації освітнього процесу» [6, С. 121-122; 125].

Іншими словами, відбувається зміна в процесі формування та реалізації державної політики забезпечення якості освіти в бік створення концепції партнерства, спрямованого на забезпечення співробітництва між ЦОВВ, органами місцевого самоврядування, територіальними громадами та іншими інститутами громадянського суспільства. Така модель управління якістю освітою відкриває можливості для розвитку місцевої ініціативи, сприяє реалізації педагогічних експериментів та враховує місцеві особливості для здійснення розвитку освіти.

Проте слід зважати на потенційні недоліки децентралізованої моделі управління якістю освіти. Насамперед, децентралізація може призвести до надмірних глибоких розбіжностей освіти в різних регіонах країни, перешкодити формуванню загальнонаціональних стандартів, посилює нерівність у фінансуванні освіти залежно від рівня розвитку того чи іншого регіону [3, С. 110]. Всі ці питання також мають бути вирішені ЦОВВ.

Отже, можемо зробити висновок, що сучасні концептуальні основи взаємодії ЦОВВ з представницькими органами на місцях в питанні забезпечення якості освіти поступово перетворюються на партнерські відносини, що відбувається шляхом внесення змін в законодавчу базу в сфері освіти. Водночас, для ЦОВВ важливо встановити та неупереджено контролювати формалізовані індикатори оцінювання якості наданої ЗСО освіти.

Інформаційні джерела

1. Про національну доктрину розвитку освіти : Указ Президента України від 17.04.2002 р. №347. URL: <https://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/347/2002>
2. Освітні реформи: місія, дійсність, рефлексія : монографія / за ред. В. Кременя, Т. Левовицького, В. Огнев'юка, С. Сисоєвої. Київ : ТОВ «Видавниче підприємство «ЕДЕЛЬВЕЙС», 2013. 460 с.
3. Крисюк С. В. Державне управління освітою : навч. посіб. Київ : НАДУ, 2009. 220 с.
4. Лукіна Т. О. Державне управління якістю загальної середньої освіти в Україні : автореф. дис ... д-ра наук з держ управління : 25.00.02. Київ, 2005. 31 с.
5. Хомишин І. Ю. Концептуальні питання теорії і практики адміністративно-правового регулювання освіти України в умовах Євроінтеграційних процесів : дис. ... доктора юр. наук . 12.00.07 / Національний університет «Львівська політехніка». Львів, 2019. 510 с.
6. Бондаренко В. А., Пустова Н. О. Основні функції державного нагляду та контролю у сфері освіти в Україні. *Науковий вісник Львівського державного університету в внутрішніх справах*. 2018. №3. С. 119-128.